

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XIII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v četrtek, dne 21. avgusta 1930. Telefon št. 2552.

STEV. 97.

Kontrola nad konsumarstvom.

Nova naredba finančnega ministrstva.

V večerajšnjih dnevnikih smo čitali naslednjo vest:

«Finančni organi so pričeli po naredbi finančnega ministrstva kontrolirati knjige in liste članov nabavnih zadrug v celi državi. Izkazalo se je, da so nabavne zadruge prodajale tudi nečlanom in na ta način prizadevale legalni trgovini veliko škodo. Vse nabavne zadruge, pri katerih bi se pokazale nepravilnosti, bodo kaznovane in ukinjene.»

Naravno, da smo sprejeli to vest z največjim zadoščenjem. In kako ne? Saj smo, kar se tiče pobijanje nedovoljenega konsumarstva skoro popolnoma obupali. Nismo več verjeli, da bi se moglo takim nenormalnostim na katerikoli način odpomoči. Koliko resolucij, koliko dobro utemeljenih predstav in spomenice naših zastopstev je bilo odposlanih na vse mero-dajne faktorje. In vse zastoj: Pod režimom, ki je izdajal naredbe samo raz vidika političnih, ali bolje rečeno strankarskih ozirov, je bila vsaka re-medura nemogoča.

Zadruham so se podeljevali najrazličnejši privilegiji, in čim več članov, to se pravi volilnih kroglje, je imela zadruga, tem večjo zaščito je uživala. Na ta način smo prišli v nemogoč in absurden položaj. Dobili smo dve vrsti trgovskih obratov. Na eni strani take, ki so uživali vse mogoče tarife in davčne olajšave in so obsegali večji del konsumentov, to so konsumne prodajalne, na drugi strani take, ki so preskrbovale ostale konsumente, to so legalne trgovine, ki niso uživale nikakih olajšav, a so bile za to uvrščene med najmočnejše davkoplačevalce. Zaman je bilo tu vsako argumentiranje. Vsako novo olajšavo, katero se je podelilo konsumom, se je utemeljevalo s pavšalno trditvijo, da vršijo konsumi take in take socialne in narodnogospodarske funkcije, katerih pa v resnici niti ne poznamo. Zato smo naravno z velikim zadovoljstvom sprejeli novico o kontroli, ki naj vsaj glede davčnih dajatev izednači konsumne prodajalnice, ki poslujejo tudi s člani in so v bistvu prave trgovine, z vsemi drugimi trgovci-davkoplačevalci. Taka mera je utemeljena in pravična.

Nismo nikdar načeloma pobijali konsumov. Tudi nismo nikdar ugovarjali velikim privilegijem, ki jih uživajo konsumi, dasi ne vemo zakaj bi zaslužili tako protekcijo, toda zahtevati smemo, da se v svojem poslovanju držijo delokroga, ki ga jim določa zakon in da v primerih, ko prekoračijo ta delokrog in razširijo poslovanje tudi na nečlane, plačajo državi vsaj one glavne dajatve, ki jih mora plačati trgovec, ki sicer ne uživa dalekosežnih taksnih prostosti in tarifnih olajšav ter mu je že vsled tega konkurenca s konsumi ako ne nemogoča, pa vsaj zelo težka. Vidimo, da so trgovski obrati v okolici konsumov popolnoma propadli. Nešteto primerov ukinitve trgovskih obratov, koji niso mogli poslovati poleg konsumov, imamo na deželi, še več pa v mestih. Koliko davčnih objektov je s tem izginiilo, koliko škode je zbog tega utrpela država sama! Vsa takšna opozorila pa so bila pod prejšnjimi

režimi zaman. Odločali so le partijski vidiki, in konsum, odlično partijsko sredstvo v rokah te ali one stranke, je pri vsakem sporu triumfal nad trgovcem - davkoplačevalcem. V primerih, ko je krivica preveč bodla v oči in so bile kršitve obstoječih zakonov že preveč očite, se je dovolilo, da se je konsumna prodajalnica izpremenila v »oddajališče«. Na stvari se pa tudi v takih primerih ni prav ničesar izpremenilo. Konsum je posloval še nadalje z nečlani, izbrisalo se ga je le iz obrtnega katastra in ga s tem oprostilo raznih vlog in dolžnosti, ki jih imajo legalni trgovci! Znano nam je n. pr., da se ni moglo niti določiti uredbe o odpiranju in zapiranju trgovskih lokalov uporabiti glede konsumnih prodajalnic; take prodajalnice so uživale tudi v tem oziru popolno prostost. Šele sedanja vlada je z novo uredbo o odpiranju in zapiranju določila, da veljajo ti predpisi tudi za konsume.

Kakor radi priznamo, ker smo to krvavo občutili na lastni koži, da je stanje, v katerem se nahaja vprašanje kontrole nad poslovanjem konsumov, v resnici težko, imamo vendar nade, da bo železna roka g. predsednika vlade poravnala krivice, ki so jih morali doslej z velikimi žrtvami prenašati legalni trgovci-davkoplačevalci!

RAZSTAVA JUGOSLOVENSkih VIN V ROTTERDAMU.

Po prizadevanju našega generalnega konzulata v Rotterdamu (Holandija) se bo vršila začetkom oktobra t. l. v Rotterdamu razstava jugoslovenskih vin. Konzulat hoče s to razstavo seznaniti holandska tržišča z našimi vini, kojih tam še ne poznajo. Holandija uvaža velike množine francoskih in grških vin, pa je naš konzulat prepričan, da bi se moglo tam tudi naša vina prodati z dobičkom. Razstavila se bodo specialna vina, pa tudi druga navadna. Podrobnejše informacije glede količin, kvalitete, prevoza razstavnega blaga itd. daje interesentom Zbornica za TOI v Ljubljani. Razstavljalci se morajo prijaviti najkasneje do 30. t. m.

PLEMENSKI SEJEM IN PREMOVANJE PINCGAVSKE GOVEDI V ORMOŽU.

Zveza selekcijskih društev za pingavsko govedo v Ormožu, v kateri so včlanjena društva v Središču, Ormožu, Sv. Lenartu in Sv. Marjeti, priredi s podporo kr. banske uprave v Ljubljani, dne 19. septembra 1930 ob 8. uri predpoldne na sejmišču v Ormožu premovanje rodovniške govede pingavske pasme za svoje člane. Istočasno s premovanjem bode tudi plemenski sejem za mlado živino v starosti od 6 do 24 mesecev.

Podrobne informacije so na razpolago pri zvezi.

RAZSTAVA PSOV V LJUBLJANI.

Za letošnjo državno razstavo lovskih psov, ki se vrši enodnevno dne 31. avgusta t. l., so bile razposlane prijavnice v celoti. Če kdo, istih še ni prejel ali v premalem številu, naj takoj javi Upravi Ljubljanskega velesejma Razstava psov, da se mu še pravočasno doloži, ker je zadnji prijavi rok vključno do 23. avgusta t. l.

AGRARNI BLOK IN AVSTRIJA.

Stališče Avstrije glede agrarnega bloka precizira znani narodni ekonom dr. Deutsch na kratko tako-le: Avstrijski gospodarski politiki so podali v zadnjih dneh razne izjave glede tvorbe agrarnega bloka v Jugovzhodni Evropi. Pretežni del agrarcev ta projekt odklanja, ker je mnenja, da more imeti jugovzhodni evropski agrarni blok samo namen osvojitve Avstrije kot prodajnega trga in oškodovanje avstrijskega poljedelstva. Nasprotno temu vztrajajo avstrijski poljedelci z vso odločnostjo na nadaljnji izpopolnitvi poljedelske produkcije v Avstriji. Industrijski krogi opozarjajo, da bi imel jugovzh. evropski agrarni blok za Avstrijo le tedaj pomen, če bi se sklenil z Avstrijo fiksen dogovor glede sprejetja velikih eksportnih kontingentov avstrijskega industrijskega blaga po agrarnih državah. O tem pa sedaj ni govora in je zato tudi avstrijska industrija načelno bolj proti tvorbi bloka kot zanjo.

O TOBAČNEM MONOPOLU TREH DRŽAV.

Po poročilu iz Beograda se bodo vršila v mesecu septembru nova pogajanja med Grčijo, Turčijo in Bolgarijo glede ustanovitve tobačnega kartela. Takšna pogajanja so se že vršila, a so jih pozneje demontirali, in sicer najbrž zato, ker niso prišli do nobenega zaključka. Kakor se zdi, bodo pričeli pogajanja sedaj na širši podlagi. Sodeč po pisavi grških listov bo pristopila kartelu tudi Jugoslavija in pozneje Egipt. Na ta način bi se dobila za produkcijo imenovanih dežel boljša možnost placiranja v inozemstvu, ker bi ne bilo več medsebojne konkurence. Vidimo, da se spajajo države na vedno širši podlagi. Kakor je prišlo do zveze železa in jekla, tako vidimo vstajati pozneje agrarni blok in sedaj tudi blok tobaka itd.

BRAZILIJA PRODAJA NOVO KAVO.

Po poročilu brazilskega statističnega zavoda za kavo je trg opremljen že z zeleno kavo novega pridelka. Iz tega sledi, da se je Brazilija odločila za opustitev dosedanje politike, obstoječe v tem, da je prinesla na trg najprvo vležano in slabo kavo prejšnjih letnikov. Po novih načrtih nameravajo prodati stare zaloge v desetih letih. Gre za 22 milijonov vreč, od katerih je treba 14 milijonov nujno prodati. Tečajji kave so kazali v zadnjem času nadalje padajočo tendenco.

FUZIJA V AVSTRIJSKI INDUSTRIJI LOKOMOTIV.

Smo jo že napovedali. Sedaj je izvršena. S fuzijo vseh avstrijskih tovarn lokomotiv je postalo potrebno razširjenje tovarne v Floridsdorfu pri Dunaju. Tovarni v Linzu in v Wiener Neustadtu sta z delom že popolnoma prenehali, strojni park floridsdorfske tovarne bo z modernimi napravami iz teh dveh tovarn razširjen in zboljšan. Razgovori o združitvi delnic in o finančni izvedbi fuzije so že končani in je potrebna samo še formalna pritrditev.

TEKMA SLOVENSkih HARMONIKARJEV.

se vrši dne 8. septembra t. l. na praznik Malega Šmarna. Kdor se še ni prijavil, naj to nemudoma stori. Zadoluje navadna dopisnica, naslovljena na urad velesejma v Ljubljani, nakar dobi priglašene vsa potrebna navodila. Zmagovalec v tekmi dobe lepe nagrade in pa diplome.

Janko Lavrič — Strasbourg:

Kako doseči boljše cene za hmelj.

Malo je predmetov, kjer igra pri formaciji cen trgovska organizacija tolikšno vlogo, kakor pri hmelju. Zato podajam v naslednjem kratkem opis hmeljske trgovine in h koncu zaključek, kako bi slovenski hmeljarji lahko dosegali za svoj pridelek stalno boljše cene.

I.

Kako pridelati čim najboljši hmelj, o tem govoriti je stvar kmetijskih strokovnjakov. Čim boljše blago — tem boljša cena pri sicer enakih okolnostih. V glavnem gre za skrbno selekcijo rastlin — izločevanje rastlin s slabim ali nezadostnim donosom, za pravilno oskrbo in gnojenje in za skrbno obiranje in sušenje. Zadnja leta se je v splošnem preveč gnojilo, kar je slabo vplivalo na finočo kobul. Naše novo strokovno glasalo »Slovenski hmeljar« v Celju bo imelo dovolj dela in snovi v tem pravcu. Vsak hmeljar bi moral biti nanj naročen, biti učenec in sotrudnik tega prepotrebne lista.

V hmeljski trgovini razločujemo tri glavne kategorije: nakupovalce, komisijonarje in trgovce. Prvi kupujejo hmelj po nalogu in za račun tretje osebe; komisijonarji sprejemajo hmelj na skladišče v svrhu prodaje po nalogu lastnikov; trgovci kupujejo za svoj račun deloma sami, večinoma pa po svojih nakupovalcih.

Nakupovalci so v Jugoslaviji skoro izključno tuje, poslani od inozemskih trgovcev kot zaupniki, da organizirajo in nadzorujejo nakupovanje, da stalno poročajo o tržnem stanju dotičnega okoliša. Nakupovalci se poslužujejo pri nakupovanju domačinov, ki dodobra poznajo svoj okoliš, njega hmelj in hmeljarje. V svrhu ugodnejšega nakupovanja postopajo nakupovalci včasih sporazumno, nudijo nižje cene, prestanejo z nakupovanjem, si razdelijo okoliše, hmeljarje itd. To so trgovski manevri, ki so iz trgovske stališča razumljivi, ki pa imajo ali bi morali imeti protitež v organizaciji hmeljarjev. Vsak trgovec pač hoče kupiti čim nižje, ravno tako kakor hoče vsak hmeljar prodati čim dražje. Ne gre torej očitati nakupovalcem in njih mešetarjem, da tlačijo cene. Ti so odvisni od svojih tvrdk in če niso v stanu ugodno nakupovati, vsaj tako ugodno kot konkurenčne tvrdke, izgubijo svoj kruh in — na njih mesto pridejo drugi. Tudi trgovci do gotove meje ne odločajo sami o ceni. Ti so zopet odvisni od pivovaren in od konkurence. Če niso v stanu nuditi svojim odjemalcem pivovarnam dobro blago po čim nižjih cenah, vsaj tako ugodno kot konkurenca, izgubijo svoje kupce in svoj obstanek.

Komisijonarji se nahajajo v vseh pomembnejših hmeljskih središčih. Komisijonarji sprejemajo hmelj v zalogo v svrhu najugodnejše prodaje, večinoma od hmeljarjev, a tudi od trgovcev. Komisijonarji nudijo ugodnosti prodajalcem in kupcem. Prodajalec je potem njih bližje svetovni trgovini in bližje pivovarnam. Potom komisijonarja se izločijo prekupeci, — ki morajo vsled večjega rizika več zaslužiti in toraj manj plačati, kot doseže komisijonar pri direktni prodaji. V svoji praksi imam slučaje, da sem dosegel dvojno in še višjo ceno, nego se je nudila doma od nakupovalcev.

To so seveda izjemni slučaji, možni pri sprtni izbiri posebno ugodnih okolnosti. — Komisijonar prodaja večinoma manjšim trgovcem, ki nimajo svojih nakupovalcev. Te trdke kupujejo sproti, kar rabijo, v skladiščih komisijonarjev in dostikrat celo prodajajo po vzorcih, vzetih iz komisijonskih skladišč. Na ta način jim ni treba investirati dolgoročno denarja, ni jim treba imeti lastnih zalog, ki pomenijo vedno riziko, same okolnosti, ki jim omogočajo delati z manjšim dobičkom in plačevati boljše cene, kakor velike trdke, ki imajo velike trgovske stroške, ki morajo plačevati svoje nakupovalce, investirati včasih ogromne zneske in prevzemati nase nepreračunljive rizike.

V nasprotju k nakupovalcem in trgovcem, ki hočejo kupiti najnižje mogoče, skuša komisijonar doseči najvišje mogoče cene. Nakupovalec štiti in mora štiti interes kupeca, komisijonar štiti in mora štiti interes prodajalca, od katerega je odvisen.

Preidem k tretji in glavni kategoriji, k hmeljskim trgovcem. Tu treba razločevati trgovce, ki delajo le z drugimi večjimi ali manjšimi trgovci in trgovce, ki delajo s pivovarno. Ti dve kategoriji se zlasti v Angliji strogo ločita. Trговец, ki dela s pivovarnami, ne bo lahko našel kupeca med drugimi trgovci. Isto velja tudi za komisijonarje. Na kontinentu je to razločevanje manj strogo, vendar bo imel komisijonar ali zastopnik, ki stavlja ponudbe pivovarnam, pri trgovcih velike težkoče.

Hmeljska trgovina s pivovarnami sloni skoro izključno na starih zvezah in na zaupanju. Pivovarnar le redko menja svojega dobavitelja, če ga ta dobro postreza. Pri malenkostni množini hmelja, ki se rabi pri pivovarstvu, cene hmelja razmeroma ne igrajo velike vloge pri kalkulaciji pridobitne cene piva. Iz tega vzroka plačajo pivovarne starim dobaviteljem, do katerih imajo zaupanje, da jim dobavijo leto za letom enako blago, raje veliko višje cene, kakor jo zahtevajo novi dobavitelji.

Hmeljska trgovina je morda najtežja izmed vseh. Ni čuda, da je velik del hmeljske trgovine v židovskih rokah, izvzemši belgijsko in velik del angleške in ameriške. Žid je posebljena vztrajnost in smotrenost, lastnosti, ki igrajo pri kupčevanju s pivovarnami glavno vlogo. Močno kolebanje cen, velike razlike v kakovosti in konzervativnost pivovarnarjev so glavne težkoče v tej stroki.

II.

Po danem pregledu o splošni organizaciji hmeljske trgovine bi rad pokazal pota, kako bi lahko dosegali za svoj hmelj boljše cene.

V vsej svetovni trgovini in industriji se opaža stremenje k grupaciji in k izločitvi prekupeev. Industrija prehaja bolj in bolj k direktni prodaji potrošačem: tvornice čevljev otvarjajo povsod lastne prodajalne, tvornice avtomobilov ustanavljajo v vseh večjih mestih lastne prodajne družbe ali podružnice; trgovske trdke ustanavljajo istotako podružnice, n. pr. importne trdke kave in čaja itd. Vsi iščejo direktno zvezo s potrošači in neodvisnost od samostojnih trgovcev, ki lahko vsak čas menjajo dobavitelja. Ta razlog velja tudi za hmeljsko stroko in torej bi morali tudi hmeljarji iskati direktno zvezo s potrošači - pivovarnarji in neodvisnost od prekupeev, ki kupujejo danes tukaj, jutri tam.

Za direktno prodajo pivovarnam govori še potreba, da se dovede pivovarnarje do tega, da ne zahtevajo samo naš hmelj, nego tudi oznamovalne listine kot garancijo za poreklo.

Mnogo se je že pisalo o obveznem signiranju našega hmelja. Kaj nam pa pomagajo oznamovane bale in listine, če jih skoro nihče ne zahteva! Najprej treba doseči, da se bo naše blago zahtevalo, da se naše blago uvede pod svojim pravim imenom. In kdo je na tem interesiran? Skoro edinole hmeljar, vsekakor ne inozemski trgovec. Temu je naravno ljubše, če mu pivovarna ne predpisuje gotove znamke, in če mu to predpisuje, da ne zahteva uradne oznamovalne

listine. Trговец je naravno ljubše, če lahko dobavi, kar ravno najugodnejše kupi, ali slovensko, ali vojvodinsko, ali alzaško, poljsko, rusko ali drugo blago, če lahko meša in krsti hmelj, kakor mu bolje konvenira. Če bi pivovarnar zahteval izrecno »slovenski« hmelj in oznamovalne listine, trговец ne bi imel več stare velike izbere in manipulacijske možnosti, primoran bi bil kupiti oznamovano slovensko blago ter plačati, kar se bo zanj zahtevalo. Več pivovaren ko bo zahtevalo naše signirano blago, tem večje bo povpraševanje, tem višje bodo cene. Treba torej iskati pota, kako pivovarne dovesti do tega, da bodo zahtevale oznamovano slovenski hmelj.

Kakor pokazano, inozemska trgovina nima nikakega interesa, da pro-

V čem obstojajo zaključki agrarne konference.

Prelirana pričakovanja glede takojšnje ustanovitve mednarodnega žitnega kartela se s to konferenco sicer niso izpolnili, a prvi poskus sodelovanja v Evropskem agrarnem eksportu ni ostal brez uspeha.

Zaključki konference v Bukarešti se dajo razdeliti v dve skupini: v trgovsko-politično in v komercialno. Pri posvetovanjih agrarnih zastopnikov Jugoslavije, Ogrske in Rumunije je šlo najprej za odgovor na vprašalno polo, ki jo je poslala v pretekli pomladi agrarnim državam carinska konferenca v Zenevi. Najvažnejše teh vprašanj je bilo to, če in v koliko bi mogle evropske agrarne in industrijske države sodelovati v interesu omiljenja evropske gospodarske krize in s katerimi praktičnimi sredstvi na polju carinske in žitne politike bi se dale doseči boljše prodajne razmere za evropsko žito. Ker grede trgovsko- in carinskopolitični interesi teh treh držav glede teh vprašanj popolnoma vsrlic, se je v tem oziru dal sporazum lahko doseči. Zastopniki treh držav so izdelali in podpisali enotno in odgovorilno besedilo in so ga poslali svojim vladam v potrdilo. V enotnem odgovoru se v prvi vrsti zahteva, da se v trgovskih pogodbah za žito in druge podedelne predmete odpravi klavzula največje ugodnosti in da za september vpoklicana carinska konferenca v Zenevi, prične s primerno reformo sistema največje ugodnosti.

Jasno je, da se obrača ta zahteva proti konkurenci prekomorskega žita. Konkurenci prekomorskega žita je v prvi vrsti pripisali, da sledijo notacije žita na evropskih produktih borzah vsakemu kolebanju v žitnih notacijah v New Yorku ali Chicagu. Sistem največje ugodnosti je doslej onemogočil, da bi se evropske države med seboj dogovorile glede olajšav v izmenjavanju blaga. Vsi udeleženci konference so opozarjali, da se na največji ugodnosti temelječa trgovskopogodbena politika ilak nahaja v krizi in da je za omiljenje evropske gospodarske krize, neobhodno potrebna postopna omejitev klavzule največje ugodnosti. V tej svoji zahtevi morejo evropske agrarne države pač računati na podporo evropskih industrijskih držav, na drugi strani pa z odporom prekomorskih držav, predvsem U. S. A. Težave bo delala tudi okolnost, da zahtevajo agrarne države od evropskih industrijskih držav prednostno carino za svoje žito, ne da bi se izjavile tudi za znižanje carine za evropske industrijske predmete. Sicer je pa to le prvi korak, kakor smo poročali že na drugem mestu, in imajo besedo sedaj industrijske države. Dobra volja je tukaj, potem bo že šlo.

Drugi kompleks vprašanj, o katerem so razmišljali v Bukarešti, se je tikal oblike sodelovanja, po kateri bi se dala medsebojna konkurenca donavskih agrarnih držav najlažje odpraviti. Načrt ozkega žitnega kartela so označili kot neizvedljiv, v prvi vrsti zato, ker bi se ustanovitev takega kartela mogla komaj drugače doseči kot z državnimi monopoli. Rumunska vlada je sicer simpatizirala z mislijo državnega monopola, ogrski zastopniki so ga pa odločno odklonili. Sodelovanje donavskih agrarnih držav v eksportu žita naj se prične zato najprej v manj ostrih oblikah. Po zgledu v Ogrski in Jugoslaviji že obslo-

daja ravno naše blago, še manj pa, da prodaja naše blago prve kakovosti pod pravim imenom, da dela zanj propagando in da prosi pivovarnarje, da naj zahtevajo slovenski hmelj in oznamovalne listine. Edina možnost to doseči leži v somopomoči, v grupaciji slovenskih hmeljarjev v svrhu direktne prodaje pivovarnam, bodisi potom močne domače trgovske trdke, bodisi potom prodajne zadruge. Inozemska trgovina bo kupovalo naše blago le tedaj, če bo ceneje od drugega približno enakega blaga ali če se bo naše blago izrecno zahtevalo. Ko bo naša znamka potom domače trgovine ali zadruge direktno vpeljana v pivovarnah, bodo tudi drugi trgovci morali dobaviti oznamovano slovensko blago in prispevati tako k boljšim cenam.

ječih eksportnih zavodov naj se ustanovi tudi v Rumuniji centralni žitni urad, ki bo imel v rokah enotno vodstvo in kontrolo žitnega izvoza. Eksportne organizacije imenovanih treh držav naj delajo v bodočnosti kolikor mogoče tesno skupaj in naj organizirajo eksport žita po enotnih smernicah. V ta namen so razmišljali razne predloge, o katerih se še niso mogli popolnoma zediniti. Govorili so o skupnih žitnih skladiščih, o skupnem financiranju eksporta, celo o najemu skupnega inozemskega posojila, iz katerega naj se financira žitna kampanja vseh treh držav. Ker se v potankostih še niso mogli sporazumeli, so se zaenkrat zadovoljili z izjavo, da se je dala doseči razjasnitev teh problemov. Zaenkrat bodo eksportni zavodi omenjenih treh držav gledali na to, da bodo v vseh eksportnih vprašanjih v stalnih stikih. Hkrati bodo vlade Rumunije, Jugoslavije in Ogrske uvedle uvodoma omenjeno ureditev trgovsko-političnih carinskih vprašanj s tem, da stopijo v stik z industrijskimi državami. Zaključke teh predel bodo obravnavali potem na drugi konferenci, ki je predvidena za oktober, in jih bodo porabili za temelj nadaljne akcije.

Kakor vidimo, se da z dobro voljo veliko doseči, in obstoji utemeljeno upanje, da se bo započela akcija uspešno nadaljevala in uspešno zaključila, v prid vsemu evropskemu v lako težki krizi se nahajajočemu gospodarstvu.

VII. POROČILO HMEJARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO O STANJU HMEJLSKIH NASADOV.

Zalec v Savinjski dolini, dne 18. avg. 1930. Obiranje hmelja je v polnem teku in bo najhitreje vključ deloma neugodnemu vremenu končano že ta teden. Množina pridelka se ceni na 14 do 15.000 met. stotov. Kakovost letošnjega hmelja bo ono minulega leta prekosila, ker se obiranje pričelo pravočasno in se izvršuje najskrbnejše. Kobule so lepo zelene barve, so zelo težke in najboljšega aroma.

Nekaj tujih kupcev je že došlo, ki odpošiljajo svojim trgovcem vzorce našega pridelka. Do večjih kupčij dosedaj še ni prišlo, pač pa se predprodani hmelj polagoma prejemava.

Društveno vodstvo.

GOSPODARSKA DEPRESIJA V NEMČIJI SE POOSTRUJE.

Po poročilu nemškega Državnega zavoda za zavarovanje brezposelnih za čas od 16. do 31. VII. 1930 se je v drugi julijevi polovici zaposlenost občutno poslabšala. To poslabšanje je viden znak nadaljnje poostitve depresije, koje najgloblja točka pa najbrž še ni dosežena. Število podpiranih je v omenjeni dobi lakole naraslo: za ca. 28.000 na več kot 1,497.000 pri brezposelnem zavarovanju; za ca. 23.000 na 403.000 pri krizni podpori. Obremenitev obeh podpornih institucij je dosegla torej z več kot 1,300.000 podpiranci višino, ki je za več kot 1 milijon nad višino lanskega leta. Splošna slika, ki jo podajo te številke, se dopolnjuje in potrjuje s poročili o nadaljnem skrčanju dela in o napovedbi odpustitev.

Po svetu

O novi železniški tarifi se bo pričela 1. septembra konferenca zastopnikov trgovskega ministrstva in gospodarskih krogov. Osnutek tarife je že izdelan. Gospodarstvo bo imelo v novi tarifi znatne ugodnosti.

Dolgoročne kredite za poljedelce od strani državnih zavodov zahteva spomenica, ki jo je na pristojnem mestu izročilo odposlanstvo, poslano v Beograd od kmetijskih organizacij iz vse Jugoslavije.

Prisilno zavarovanje posevkov proti toči bo vseboval zakon, katerega osnutek izdelujejo v poljskem ministrstvu. Osnutek bo na pristojnem mestu predložen še ta mesec.

20. t. m. se je vršila v Novem Sadu konferenca izvoznikov vina, ki se je pečala z vprašanjem organizacije izvoza vina v inozemstvo, zlasti v Holandijo.

V trgovski register v Novem mestu je bila vpisana lesnoindustrijska d. d. »Jelovina« s sedežem na Mirni. Vplačana delniška glavnica znaša 100.000 Din.

V Kotoru gradijo novo tovarno pohištva (Anton Schmidt). Tovarna je opremljena z najmodernejšimi stroji iz Nemčije in bo pričela obratovati že z začetkom septembra.

Število lokomotiv v Jugoslaviji je nekaj nad 2800. Na 10 km proge pridejo 3 lokomotive (3:1); v Belgiji, ki ima relativno največ lokomotiv, pride na 10 kilometrov 10 lokomotiv.

V Dalmaciji (na jugu) se opaža pomanjkanje domačega jedilnega olja. Cena je narasla v zadnjih dneh od 9 Din na 14 Din za 1 kg.

Strugo Neretve od izliva do Metkovića bodo v pomladi v toliko iztrebili, da bodo mogli priti do Metkovića tudi največji jadranski parniki.

Za dvig živinoreje v Zetski banovini je dovolilo poljedelsko ministrstvo kredit 20 milijonov dinarjev. Ustanovili bodo nove živinorejske zadruge, ki jim bodo dajala državna posestva plemensko živino na razpolago.

Pivovarniška industrija se je posvetovala te dni v Beogradu; šlo je za rajoniranje v prodaji piva. Ker se niso mogli zediniti, so se pogajanja prekinila. Zdi se, da je pivovarniški kartel pred razpustom.

Razstava grozdja v Mostaru se vrši po iniciativi banske uprave v Splitu 15. septembra in sicer za okraje Mostar, Konjic, Ljubuški, Imotski in Metković.

Tudi Celovec išče posojilo. Skupno premoženje občine vključno vse obrate, vodovod itd. je bilo cenjeno na koncu preteklega leta na 74,4 mil. šil., skupno zadolženje je pa znašalo 10,3 mil. šil.

Trgovska pogodba med Češkoslovaško in Rumunijo bo stopila v veljavo najbrž 1. septembra. Tehniške ovire so odstranjene.

Latvija je znižala obresno mero od 7½% na 7%. Glavno mesto Latvije je Riga.

Rekordno insolvenco zaznamujejo v Belgiji: tekstilna tovarna Vandewickel v Gandu je prišla s pasivi 58 milijonov belgijskih frankov v konkurz, kar je pač rekord.

General Motors Co. je imela v drugem letošnjem četrtletju 53,400.000 dol. čistega dobička, lani v isti dobi pa 89 milijonov 950.000 dol. Dividenda za navadno delnico znaša letos 1,17 dol., lani je znašala 2,01 dol.

Brezposelnost v Avstriji narašča in je dosegla 31. julija 153.188 podpiranih brezposelnih, kar je za 52.000 več kot lani ob istem času. K temu pride še ca. 30.000 nepodpiranih brezposelnih, dočim jih je bilo lani 23.000.

Produkcija surovega železa v U. S. A. je v juliju nadalje padla in je bila dnevna povprečnost za 13 odstotkov pod lanske julijevo povprečnostjo. Oblikovanje cen je bilo zelo neenakomerno. Za bodoča dva meseca pa upajo na sezijsko poživljenje.

Družba Columbia Gramophon razdeljuje iz čistega dobička v znesku 580.000 funtov 40-odstotno dividendo; lani je bilo čistega dobička 505.000 funtov, dividenda 45-odstotna. Letos je dividenda zato manjša, ker je do nje upravičenih 427.500 novih delnic.

»V kroženje Ogrske.«

Ogrski minister narodnega gospodarstva Vass se je zelo odločno izrazil proti carinskim načrtom Male antante. Na polletni konferenci ogrske vladne stranke v Balaton Földvaru je na razna vprašanja odgovarjal najprvo poljedelski minister Mayer in je izjavil, da je dobila ogrska vlada pred kratkim povabilo jugoslov. in rumunske vlade, naj se prične v interesu tvorbe enotne fronte z njima dogovarjati. Ogrska vlada je odposlala delegacije, ki so stavile svoje predloge. Pogajanja še niso končana in se končno stališče še ni moglo precizirati. Geografična lega Ogrske pa nudi jamstvo za to, da se velika evropska gospodarska kriza ne more rešiti z izločitvijo Ogrske, temveč da more govoriti Ogrska v tem vprašanju zelo, važno besedo.

Nato je govoril minister narodnega gospodarstva Vass kot zastopnik odsotnega ministrskega predsednika o novi gospodarski antanti sosednih držav, koje namen je po njegovem mnenju popolno vkroženje Ogrske in zargenje ogrskega gospodarskega življenja. V Štrbskem Plesu se je napravil poskus gospodarskega ojačenja Male antante.

To ni prijateljsko napram Ogrski. Kar se tiče problema carinske unije Male antante, bi morale države Male antante svoje dosedanje trgovske pogodbe s tujimi državami ali revidirati ali pa anulirati. Ker so pa te pogodbe navezane na določene termine, bi se moglo to izvršiti pred potekom pogodb samo potom medsebojnih dogovorov.

»Načrta carinske zveze se nam torej ni treba ustrašiti«, je izjavil minister. — »Ogrska zunanja politika mora pa v bodoče razvijati pomnoženo aktivnost v interesu one ideje, ki je v diametralnem nasprotju z nameravano carinsko zvezo; to je ona ideja, ki so jo sprožile velesile v interesu gospodarske sanacije srednje Evrope, da se namreč opusti načrt gospodarske samopreskrbe Evrope in se ustvari med državami drugi gospodarski stiki. Ogrske ne bo mogoče vkrožiti, prvič ker je ni mogoče izolirati, drugič pa, ker je preteklo čas, ko so poskušali politični nasprotniki Ogrsko gospodarsko zadržati.«

Besede ministra Vassa nam pravijo, na kako dobri poti sta Jugoslavija in Rumunija.

Jugoslovanska rečna plovba v prvem polletju 1930.

Po podatkih rečnoplovne uprave je znašal v prvem letošnjem polletju jugoslovanski rečni promet inozemskega blaga 546.608 ton, promet domačega blaga pa 681.209 ton. Od inozemskega blaga pride 222.442 ton na import, 323.166 ton na eksport.

Za primerjanje navajajo podatke za pretekla tri leta in sicer za vsakratno prvo polletje (v tonah):

Leto	Inozemski prm.		Domači prm.
	Uvoz	Izvoz	
1927	164.582	216.240	543.973
1928	209.064	90.961	586.431
1929	167.552	118.852	425.605

Podatki nam pravijo, da se je letos tako inozemski kot domači rečni promet napram letom 1927 do 1929 bistveno dvignil.

Najvažnejše rečne postaje za inozemski promet so: Beograd, Vel. Bečkerek, Novi Sad, Osijek, Pančevo,

Prahovo, Senta in Sisak. Sledeči seznam nam kaže delež teh postaj na inozemskem izvozu in uvozu (vse v tonah):

	Uvoz	Izvoz
Beograd	62.118	20.574
Vel. Bečkerek	15.161	28.672
Novi Sad	39.887	43.383
Osijek	7.823	21.283
Pančevo	3.849	86.341
Prahovo	30.591	9.319
Senta	3.715	11.454
Sisak	19.748	ni podatkov

V inozemskem prometu sta Beograd in Novi Sad na prvem mestu. V skupnem prometu je na prvem mestu Beograd s 446.534 tonami, na drugem Novi Sad s 125.056 tonami. Iz gornjega seznama se dobro vidi, kateri okrajji imajo dosti blaga za izvoz in kateri ga prejemajo.

Kriza v japonski svileni industriji se je v zadnjem času poostila. V zadnjem julijevem tednu je ustavilo delo 20 tovarn s ca. 30.000 delavci. Nadaljnjih 25 tovarn je sklenilo, da bodo vsled pomnoženih zalog obratovanje skrčile. Vlada bo dala industriji subvencije na razpolago.

KREDITNI INFORMACIJSKI URAD V OGRSKI.

Spričo z gub, ki so jih utrpeli številne tvrdke v trgovini na obroke, je sklenilo štirinajst ogrskih trgovskih strok ustanoviti centralni informacijski urad, ki se bo informiral o materielnih razmerah vseh v trgovini na obroke udeleženi kupcev, preden se bo blago oddalo. Centralni urad je sestavil že črni seznam kupcev in znaša njih število do 35.000.

FORDOVO »INDUSTRIJSKO LETO«.

Iz Windsora v kanadski provinci Ontario javljajo, da se je Ford nedavno izrazil, da se bo v bodočnosti vpeljalo takozvano industrijsko leto, ki bo trajalo samo 10 mesecev. Delavci bodo torej šestino leta prosti. S tem naj se jim nudi tudi možnost močnejšega konzuma. Torej bodo imeli delavci prave dvame-sečne počitnice.

ZAKLJUČKI LETINE V AVSTRIJI.

Kolikor se dajo ti zaključki doslej pregledali, je letina kvalitativno povprečno veliko boljša kot lani, kvantitativno je pa v ječmenu nekoliko pod lansko. Pšenice je tudi kvantitativno dosti več kot lani, rži in ovsu najmanj prav loliko, skoraj gotovo pa za malenkost več. Krme za živino bo dosti. Pridelek sadja je letos prav tako slab kot je bil lani. Izvršno pa obeta vino in se naznanjajo rekordne kvantitete in rekordne kvalitete. Pridelek sladkorne pese se še ne da pregledati, a bo vobče dober.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posrebno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče.

Na tukajšnjem deviznem tržišču je vladala — podobno kot tudi na ostalih naših borzah — neobičajna kupčijska rezerviranost tekom minulega tedna, ki je vsled tega zaključil z minimalnim tedenskim prometom komaj 11-300 milijonov dinarjev. Od tega je bila dobra četrtina vseh zaključkov (2-821 milj. Din) perfektuirana s posredovanjem Narodne banke, ostalo (8-479 milj. Din) pa je dala na razpolago privatna ponudba.

Iz naslednjih števil vsakodnevnega deviznega prometa:

dne 11. avgusta Din 1,656.229-63 Curih—London;

dne 12. avgusta Din 2,572.592-31 London—New-York;

dne 13. avgusta Din 994.907-87 London—Curih;

dne 14. avgusta Din 3,401.674-14 London—Curih;

dne 16. avgusta Din 2,674.382-36 London—Curih;

je razvidno, da zavzema kupčija v devizi London prvo, v devizi Curih pa drugo mesto, dočim so zaključki v ostalih devizah znatno manjši in je bil v četrtek (14. t. m.) dosežen največji, v sredo pa najmanjši dnevni promet prošlega tedna.

V pogledu višine skupnega prometa v posameznih devizah, doseženega tekom preteklega tedna, je razvrstitev sledeča (vse v milijonih dinarjev): London 5-207, Curih 2-136, Trst 1-227, Dunaj 0-865, Berlin 0-781, Praga 0-552, New York 0-460 in končno Budimpešta 0-061, medtem ko je v predzadnjem tednu zavzemal Curih s 4-907 prvo ter London s 4-253 šele drugo mesto in je pri drugih devizah ostalo razmerje deloma nespremenjeno.

Tudi devizna tečajnica prošlega tedna kaže napram predzadnjemu tednu le neznatne tečajne spremembe, ki so očitovane zlasti še v mirnejšem opadanju tečajev naslednjih deviz (navajamo ponedeljkov in sobotni tečaj minulega tedna): Amsterdam 22-705—22-70, Bruselj 7-8839—7-8768, Berlin je bil na prvih treh borznih sestankih trgovan po intervencijskem tečaju 13-46, na poslednjih dveh pa po 13-4575, dočim je Budimpešta oslabela od 9-8861 (11. t. m.) na 9-8840 v sredo ter vztrajala na tej višini do konca tedna. Pariz je osciliral med 221-66 in 221-60 (11. oziroma 16. t. m.), nalik Dunaju (7-9644—7-9618), dočim je Curih ostal popolnoma nespremenjen in bil trgovan dosledno na bazi 1095-9. — Pravitako je notirala Praga na prvih štirih borznih sestankih 167-07 in se šele na zadnjem borznem sestanku učvrstila na 167-13, slično kot Trst, z edino razliko, da je bil slednji zaključevan na vseh sestankih po 295—, izvzemši sredo, ko je beležil nekoliko višje (295-08). Edino London (od 274-40 na 274-44) in New York (od 56-22 na 56-23) sta tendirala stalno navzgor.

Notie ostalih deviz ni bilo.

Efektno tržišče.

Na tem tržišču je došlo tekom zadnjega tedna do manjših sprememb predvsem v pogledu kupčijske razgibanosti, ker je bila 12. t. m. zaključena Kranjska industrijska družba po Din 312—, 13. t. m. 7% Blairovo posojilo po tečaju 87-50 in 14. t. m. pa je došlo do večjega zaključka v delnicah Strojnih tovarn in livarn po 67 dinarjev.

Tečajji vseh na tukajšnji borzi notiranih efektov so ostali tudi tekom zadnjega tedna popolnoma nespremenjeni, razen Prve hrvatske štedionice, po kateri je bilo od 11. do incl. 13. t. m. povpraševanje 910—, od 14. t. m. dalje pa po 905 dinarjev, seveda brez blage. Notice 8% oziroma 7% Blairovih posojil so bile v prošlem tednu te-le: 11. in 16. t. m. 97-75, 12. in 13. t. m. 98— in 14. t. m. pa 97-50, dočim je notiralo 7% 11. in 13. t. m. 87-50, 12. in 16. t. m. 87-25 ter končno v četrtek 87—.

Tendenca je ostala neizpremenjena.

Lesno tržišče.

Situacija na lesnem trgu se tudi v novejši sezoni ni dosti izpremenila. Trguje se nekoliko v tramariji za stavbe in svrhe in pa v gorivu za izvoz, ki je oživel, čeprav so cene še stare. Zaloge drv pa so pri nas še vedno precej neizčrpane.

Kar se tiče vpliva ruskega izvoza v Italijo, je gotovo, da je Rusija vrgla na italijanski trg sicer večje količine mehkega kot trdega lesa in so tudi cene razmeroma nizke, vendar pa izdelava tega lesa ni takšna kot ga producira naše moderne lesne industrije. Ako hočemo naše lesne proizvode spraviti na trg, moramo, kar se tiče izdelave posebno v teh časih, gledati na to, da bodo naši izdelki oziroma njih izdelava odgovarjala kakovosti našega lesa, to se pravi, da bodo tudi izdelava prvovrstna. Kajti samo na ta način se lahko nekako paralizira sedanjo slabo situacijo.

Na tukajšnji borzi je bilo v zadnjih dneh zaključeno: 31 vagonov bukovih cepanic potom eksekutivne prodaje, 12 vagonov hrastovih rezanih drv, 10 vagonov hrastovih drv eksekutivnim potom, 5 vagonov bukovih, 5 vagonov bukovih okroglic in končno 1 vagon tramov.

POVPRAŠEVANJA:

Smrekovi in jelovi trami 25/25—70/70 cm debeline, 8—16 m dolžine, 12/12—24/24 cm debeline, 4½—12 m dolžine, po možnosti naj bi bili žagani, ako pa ne, morajo biti tako izdelani, da izgledajo, kakor da bi bili žagani. Rabilo bi se jih 2000 m³. Oddaja v partijah najmanj 500 m³ franko vagon Cif Dunkerque.

Madriers-Bastings: monte, I., II., III., običajne dimenzije, dolžine vse od 4 m, ali od 2—8 m, ali multipli od 33 cm. Rabi se vsaka množina od 100 m³ naprej, franko vagon Cif Dunkerque.

Hrastovi pragovi, 100.000 komadov v dimenzijah 1-80×13×12, cena franko vagon Sušak pristanišče.

Bukovi hlodi, sveži, I., brez srca, od 40 cm in od 2-50 m dolžine naprej. Prevzame se samo v partijah od 200 m³ naprej.

Bukove in hrastove doge. Se pravi ponudbe v običajnih dimenzijah.

Beli jesen, I., brez srca, 40 in od 2-50 m dolžine naprej. Samo v partijah po najmanj 200 m³.

Oreh, od 35 cm srednjega premera naprej. Oglje, Canello, I., se ga rabi vsaka množina. Cena franko Postojna.

Plačilo se razume z akreditivom v Zagrebu ali v Ljubljani.

Smrekove smežzole, I., II., III., tombante, izključno gnjilo in razbito, 2500 komadov, 6 m dolžine, 80/120 mm; 800 komadov, 6 m dolžine, 50/120 mm. Dobava v mesecu septembru 1930. Cena naj se glasi franko vagon meja via Postojna tranzit.

Več vagonov bukovih naravnih desk od 27 mm debeline naprej, tombante, z navedbo cene franko vagon meja Postojna tranzit. 1 vagon orehovih plohov iz prvega debela od 1-50 m dolžine naprej, debelina od 25 mm naprej. Cena franko vagon meja.

Hrastove in bukove pragove za Francijo se potrebuje vsako množino. Najmanjši kvantum, katerega tvrdka akceptira, je 15.000 komadov. Cena naj se glasi franko vagon Sušak pristanišče.

Hrastovi pragovi: 5000 kom. 2-20×0-20×0-14 m, 5000 kom. 2-10×0-18×0-12 m. Cena naj se glasi franko vagon meja Postojna tranzit. Dobava naj bi se vršila v treh mesecih proporcionalno razdeljeno.

Večja množina desk smreka-jelka, paralelno, brez razpok in izpadljivih grč, 4 m dolžine, v debelinah od 24 in 48 mm, v širini od 17 cm naprej.

Trami: smreka-jelka (Uso Trst), dolžine od 4 do 12 m, v debelinah od 8/8 do 24/29 cm. Cena naj se glasi franko vagon nakladalna postaja. Plačilo akreditiv.

Smrekovi-jelkovi brzjavni drogovji, zdravi, ravni, očiščeni, dolžine 7, 7-50, 8, in 8-50 m, debelina v vrhu 15/16 cm. Cena naj se glasi franko vagon nakladalna postaja.

Trami uso Trst: ca 50 m³ od 16/19 cm, od 4 do 10 (60% 7 in 8 m); ca. 50 m³ od 13/16 cm, od 5 do 8 (80% 7 in 8 m); ca. 80 m³ od 11/13 cm, od 5 do 8 (60% 6 m); ca. 60 m³ bordonalov, 27/27—28/28 cm, ena tretjina; vsi od 30/30 do 31/31 cm, ena tretjina; 6 do 10 m 32/32 do 33/33 cm, ena tretjina; nadalje ca. 100 m³ desk, podmernih, 24 mm, od 10/16 cm širine, blago paralelno in ostrorobo, očeljeno, I., II., III., od te robe mora biti 75 m³ od 4 m, ostalih 25 m³ kratka roba, od 2, 2-50, 3, 3-50 m, vse vezano po 4 kom. skupaj. Ceno je treba navesti franko vagon nakladalna postaja in najkrajši rok dobave.

Lipovi plohi, I., II., od 40 do 100 mm, od 2 m naprej, od 18 cm naprej. Cena franko vagon nakladalna postaja.

Smrekove deske, podmerne, 2 do 3 vagona, III., konične ali tombante, gorenjske provenijence, v debelinah 18, 23, 28 mm, 1 va-

Razno

Zaključek Mednarodne konvencije dušika. Sredi junija t. l. v Ostende v Belgiji započete in v Parizu nadaljevane mednarodne dušikove konference so dovedle do ustanovitve konvencije in do sporazuma s čilensko dušikovo industrijo. Konvencija se imenuje Convention européenne de l'industrie de l'Azote, skrajšano C. I. A. Uveljavljenje sporazuma je zavisno še od završitve nekaterih formalnosti. Dogovor velja za ves svet razen Zedinjenih držav Sev. Amerike. Udeležene so sledeče države: Belgija, Chile, Nemčija, Anglija, Francija, Holandija, Italija, Norveška, Poljska in Čehoslovaška. O podrobnostih pogodbe (razdelitev produkcije in trga itd.) bomo še poročali.

Bombaževi pridelek v Ameriki. Izdali so uradno poročilo o letošnjem pridelku bombaža v U. S. A. Znaša 64-2 odstotka »idealnega pridelka«; lani je znašal 69-6, l. 1928 64-9, l. 1927 pa 69-5 odst. Na 1 acre se je doseglo 151-3 dol. lani 150-3. Po izdanem poročilu so cene na borzi takoj padle, ker so splošno pričakovali manjšega pridelka.

Poštna hranilnica v juliju. V mesecu juliju je pristopilo k Poštni hranilnici 4725 novih vlagateljev in je s tem naraslo njih število na 106.249. Vsota vlog je narasla za 12 milj. Din in je znašala na koncu julija 167.500.000 Din. Dalje so otvorili v juliju 174 novih čekovnih računov in se je dvignilo njih skupno število na 18.644. Čekovni promet v juliju je narasel na 5.693.600.000 Din, poštnočekovna imovina je pa znašala nad 875 milj. Din. Skupna vsota hranilnih vlog in čekovnih računov presega torej eno milijardo dinarjev.

gon moralov, smrekovih, tombante, v slede-
 čih merah: 400 kom. 4 m, 98/98 mm, 300 ko-
 madov 4-50 m, 78/78 mm, 200 komadov 5 m,
 68/68 mm, 100 komadov 5-50 m, 68/68 mm,
 200-300 komadov 6 m, 68/68 mm; dobava
 naj bi se vršila v dveh tednih po dnevu na-
 ročitve. Cena naj se glasi franko vagon meja
 Postojna tranzit.

1 vagon »montanti roveret, I., brez srca,
 kot sledi: 30 komadov 2500x130x130 mm,
 15 komadov 2250x160x110 mm, 30 komadov
 2250x130x90 mm, 15 komadov 2250x110x
 100 mm, 20 komadov 2200x110x70 mm,
 40 komadov 2100x110x70 mm, 15 komadov
 2400x130x105 mm, 15 komadov 2400x100x
 80 mm, 15 komadov 2400x120x85 mm, 30
 komadov 2200x110x95 mm, s ca. 10 m² hra-
 stovih plohov I., II., v dolžini 2-50 do 3 m,
 največ 2-70 do 3 m, širina od 25 cm naprej,
 debeline 90, 110, 130 mm. Dobava do 10. sep-
 tembra 1930, prejemanje na licu mesta. Po-
 nudbe se prosijo obvezne.

300 komadov jelovih anten v dolžini od
 15 do 18 m, premer v sredini največ 19 cm.
 Cena naj se glasi franko vagon meja Po-
 stojna.

PONUDBE:

Trami ca. 1000 m², cena franko vagon
 meja Postojna tranzit. Hrastovi nežamani
 plohi ca. 30 m² od 50 do 100 mm debeline,
 2-4 m dolžine, blago suho, zdravo. — Cena
 franko vagon nakladalna postaja.

6 vagonov jelovine, same lepe III., 4 m,
 od 15 cm naprej, s sledečimi debelinami:
 12, 18, 24, 28, 38, 45, 48 in 58 mm. — Fran-
 ko vagon nakladalna postaja.

Trami: 55 m² 5/6, 6/7, 6/8, 7/8, 4, 5, 6,
 7, 8 m. Suho, teža m² 500 kg. Franko vagon
 nakladalna postaja pri Boh. Bistrici.

40 m² jelovih metlišč 27/27 mm, 1 m —
 ostrorobo, lepo izdelano in suho.

Borovi pragovi francoskega tipa 14.000 ko-
 madov.

5 vagonov orehovitih hlodov od 40 do 34 cm,
 od 35 do 39 cm, od 40 do 45 cm, od 46 do
 49 cm in od 50 cm naprej, od 2 m naprej
 eventualno 15% od 1-50 do 1-90 m. Franko
 meja.

10 m² desk jelovih 12 mm 8 do 12 cm;
 10 m² desk jelovih 24 mm 8 do 12 cm ko-
 nično.

Bukove dilce: 120-150 m² 38 mm I., II.;
 100 do 120 m² 38 mm III. in kratko; 20 do
 30 m² 27 mm III. in kratko; 8-10 m² 27 mm
 I., II.; 25-30 m² 50-100 mm III. in kratko.

Žitni trg.

Oslabljena tendenca za pšenico se je
 proti koncu tedna na borzi v Chicagu
 zopet nekoliko očvrstila in je bil vzlie
 ugodnih poročil o žetvi v Kanadi pro-
 met na budimpeštanski borzi zelo živah-
 nen. — Pri nas ostala situacija skoraj
 neizpremenjena in je oddajala blago sa-
 mo druga roka, ki je imela že preje na-
 kupljeno blago, medtem ko so bili do-
 vozi od producenta nadalje slabi in ni
 izgleda, da bi se ti izvozi izboljšali vse
 dotlej, dokler se cena pšenice ne bode
 izboljšala. — Mlini v Vojvodini živahno
 nakupujejo in tudi naši tukašnji mlini

so v poslednjem času nakupili tudi več
 pšenice, ker se jim zdi sedanja cena
 pšenice ugodna.

Kupčija s koruzo je v poslednjem ted-
 nu nekoliko mirnejša, ker je trenutno
 izostalo povpraševanje iz inozemstva in
 je radi tega cena koruze za dva in pol
 para popustila. — Ker bo pa inozem-
 stvo v najkrajšem času zopet potrebo-
 valo koruzo, ni dvoma, da se bo cena v
 zvezi s povpraševanjem po blagu in z
 ozirom na nepovoljne izgleda žetve nove
 koruze dvignila.

Interes za oves, ječmen in rž je bil
 minimalen, tudi zanimanje za pivovar-
 ski ječmen je v minulem tednu pojenja-
 lo, ker so pivovarne ponajveč že krile
 svojo potrebo.

Povpraševanje po moki je nadalje ži-
 vahno in zanimiv je pojav, da se proda
 v sedanjem času, čeprav ima kmet do-
 mači pridelek, več krušne moke, kot v
 mesecih april, maj, junij. — Posebno
 veliko zanimanje je za krmilno moko in
 otrobe.

V minulem tednu je bilo na ljubljans-
 ki borzi zaključeno: deset vagonov pše-
 nice in en vagon koruze.

Cene so bile sledeče:

Bačka nova pšenica: 80/81 kg, 1% prim.,
 mlevska vozina, slovenska postaja, dobava
 promptna, plačilo v 30 dneh, Din 242-50 do
 245-.

Bačka nova pšenica: 79/80 kg 2% prim.,
 mlevska vozina, slovenska postaja, dobava
 promptna, plačilo v 30 dneh, Din 237-50 do
 240-.

Dobava-prodaja

Dobave. Direkcija državnih železnic
 v Ljubljani sprejema do 27. avg. t. l.
 ponudbe za dobavo čopičev za pleskarje,
 denaturiranega špinita ter kristalne so-
 de, do 1. sept. t. l. pa za dobavo mate-
 riala za helioforsche svetilke ter povo-
 ščenega platna. — Direkcija državnega
 rudnika, Senjski rudnik sprejema do 1.
 sept. t. l. ponudbe za dobavo raznih pil.
 — Pri komandi mesta v Bihaču se bo
 vršila dne 4. sept. t. l. ofertalna licitacija
 glede dobave mesa. — Predmetni oglasi
 so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani
 interesentom na vpogled.

Prodaja pločevinastih odpadkov se bo
 vršila potom ofertalne licitacije dne 3.
 sept. t. l. pri Dravski stalni vojni bolnici
 v Ljubljani. Predmetni oglas je v pi-
 sarni Zbornice za TOI v Ljubljani inte-
 resentom na vpogled.

Dobave in oddaje del. Direkcija drž.

Bačka nova pšenica: 78/79 kg, 2% prim.,
 mlevska vozina, slovenska postaja, dobava
 promptna, plačilo v 30 dneh, Din 232-50 do
 235-.

Nova bačka rž: 72 kg, 2% prim., mlevska
 vozina, slov. postaja, dobava promptna, pla-
 čilo v 30 dneh, Din 170 do 172-50.

Novi spomladanski ječmen, pivovarski:
 69/70 kg, promptna dobava, plačilo v 30
 dneh, Din 220 do 222-50.

Novi ozimni ječmen: 66/67 kg promptna
 dobava, slov. postaja, plačilo v 30 dneh,
 Din 185/187-50.

Novi oves baranjske proveniencie: sloven-
 ska postaja, dobava v prvi polovici avgusta,
 plačilo v 30 dneh, Din 210 do 215.

Bačka koruza: suha, zdrava, rešetana,
 promptna dobava, plačilo v 30 dneh, Din 185
 do 187-50.

Bačka nularica: slovenska postaja, dobava
 promptna, plačilo v 30 dneh, Din 395 do 400.

Ljubljanska borza

Tečaj 20. avgusta 1930.	Povpraševanje Din	Ponudb. Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22-70
Berlin 1 M	13-445	13-475
Bruselj 1 belga	—	7-8763
Budimpešta 1 pengő	—	9-8840
Carib 100 fr.	—	1095-90
Dunaj 1 šilling	—	7-9628
London 1 funt	274-03	274-83
Newyork 1 dolar	—	56-245
Paris 100 fr.	—	221-62
Praga 100 kron	—	187-21
Trst 100 lir	294-16	296-16

železnic v Ljubljani sprejema do 28. av-
 gusta t. l. ponudbe za dobavo delovnih
 površnih oblek in za dobavo raznega
 orodja, do 1. sept. t. l. pa za dobavo ko-
 nopnenih vrvic. Vršile se bodo nasled-
 nje ofertalne licitacije: Dne 25. avg. t. l.
 pri inženjeriji Dravske divizijske oblasti
 v Ljubljani glede oddaje popraviljalnih
 del na poslopih Stalne vojne bolnice v
 Ljubljani, dne 4. sept. t. l. pri upravi
 Dravske radionice v Ljubljani glede
 dobave železnih loncev, dne 10. sept.
 t. l. pri direkciji državnih železnic v Sa-
 rajevu glede oddaje popravila fasade na
 železniško-direkcijskem poslopiju v Sa-
 rajevu, dne 10. sept. t. l. pri direkciji
 drž. železnic v Zagrebu glede dobave
 železnih nosilcev in matice ter glede do-
 bave tiskovin. Direkcija drž. rudnika v
 Zenici sprejema do 11. sept. t. l. pon-
 udbe za dobavo električnega kabla. —
 Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice
 za TOI v Ljubljani interesentom na
 vpogled.

Tržna poročila

Živilski trg v Ljubljani. Dovož blaga
 na trg je bil v sredo zelo velik. Trg je
 bil dobro založen z blagom vseh vrst,
 bilo je dovolj sadja, zelenjave, sočivja
 in drugih živil. Cene so ostale v sploš-
 nem neizpremenjene, zlasti zelenjavi in
 sočivju, dočim sadju polagoma padajo.
 Bila so na trgu že lepa jabolka po 6 Din,
 slabše vrste pa po 3 Din kg. Hrušk je
 bilo mnogo. Prodajali so jih po 4 do 6
 Din kg. Grozdje je po 7 do 10 Din, po
 kakovosti. Na trgu je bilo že mnogo pri-
 stnih češpelj, ki so jih prodajali po 5
 do 7 Din kg, boljše kakovosti tudi po
 10 Din kg. Gob je še vedno dovolj, pro-
 dajali so jih po 3 do 4 Din merica, kg pa
 po 8 Din. Borovnice so se nekoliko po-
 dražile, nudili so jih po 3 Din liter, ma-
 line pa po 6 do 7 Din kg. Na ribjem
 trgu so prodajali davi tunine po 36 Din
 kg, na razpolago je pa bilo tudi nekaj
 domačih rib. Kupčija je bila živahna.

Mariborsko sejmsko poročilo z dne
 12. avgusta 1930. Prignanih je bilo 27
 konj, 14 bikov, 197 volov 412 krav in
 21 telet, skupaj 671 komadov. Poprčne
 cene za različne živalske vrste na sejmju
 so bile sledeče: debeli voli za kg žive
 teže od 8-25-10 Din, poldebeli 7-7-50,
 plemenski 5-75-6-75, biki za klanje
 6-50-10, klavne krave debele 7-10,
 plemenske 5-5-25, klobasarice 5-6,
 molzne 5-6, brejne 5-6-50, mlada živina
 7-9 Din. Prodanih je bilo 390 kom-
 adov, od teh za izvoz v Avstrijo 9 kom.
 in za v Italijo 16 kom. — **Mesne cene:**
 Volovsko meso I. vrste 18-20, II. 16
 do 18, meso od bikov, krav in telic 10
 do 14, telečje meso I. vrste 22-30, II.
 16-20, svinjsko meso sveže 15-28 Din
 za kilogram.

Na svinjski sejem v Mariboru dne 14.
 avgusta 1930 je bilo pripeljanih 44 svinj,
 cene so bile sledeče: mladi prašiči, 7 do
 9 tednov stari, komad 180 do 250 Din,
 3-4 mesece 300-350, 5-7 mesecev
 450-500, 8-10 mesecev 650-850, eno
 leto 900, 1 kg žive teže 11-13, mrtve
 teže 15-17. Prodanih je bilo 33 svinj.

Trgovci in industrijci!
Naročajte in podpirajte
»TRGOVSKI LIST«!

Veletrgovina
A. ŠARABON
 v Ljubljani
 priporoča
špecerijsko blago
 raznovrstno žganje,
 moko in deželne pri-
 delke. — Raznovrstne
 rudninsko vodo.
 Lastna pražarna za ka-
 vo in mlin za dišave s
 električnim obratom.
 Ceniki na razpolago!

Polnomastni sir trapist Din 25- kg
in čajno maslo Din 45- kg nudi
Savezna mlekarina v Dolnji Lendavi.

- KNJIGOVEZNICA -
K. T. D.
LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6
N. NADSTR. NUDI PO IZREDNO NIZKIH CENAH:

SALDA-KONTE	ODJEMALNE
ŠTRACE	KNJIZICE
JOURNALE	RISALNE
ŠOLSKE	BLOKE
EVEZKE-MAPE	I. T. D.

Veletrgovina
kolonijalne in
špecerijske robe
IVAN JELAČIN
LJUBLJANA

SALOGA sveže
pražene kave,
mletih dišav in
rudninske vode.

Točna in solidna
postrežba!

Zahvalite se nam!

TISKARNA
MERKUR
 TRG-IND. D. D.
LJUBLJANA
Gregorčičeva
ul. 23. Tel. 2552

se priporoča za naro-
 čila vseh trgovskih in
 uradnih tiskovin. Tiska
 časopise, knjige, bro-
 šure, cenike, štatute,
 tabele, letake i. t. d.
 Knjigoveška dela iz-
 vršuje v LASTNI
 KNJIGOVEZNICI

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA
 USTANOVLJENA 1900
CENTRALA: LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA
 PODRUŽNICE:
 Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor, Metkovič, Novisad, Novomesto, Ptuj,
 Rakek, Sarajevo, Slovenjgradec, Spilj, Šibenik, Zagreb

Delniška glavica:
Din 50,000.000-—

Skupne rezerve cca.
Din 10,000.000-—

USTANOVLJENA 1900
 Brzjavni naslov:
BANKA
 Brzjavni naslov podružn.:
Ljubljanska banka
 Telefonske številke:
2861, 2413, 2502, 2503

Se priporoča za vse bančne posle